

**Міністерство освіти і науки України
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Варшавський університет природничих наук
Інститут економіки та фінансів
Департамент туризму, соціальної комунікації та консультування
Варшава, Республіка Польща**

**ФОРСАЙТ РОЗБУДОВИ УКРАЇНИ:
ЕКОНОМКО-ПРАВОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІРИ
Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції**

30 травня 2024 року

**ЗАПОРІЖЖЯ
2024**

**Міністерство освіти і науки України
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Варшавський університет природничих наук
Інститут економіки та фінансів
Департамент туризму, соціальної комунікації та консультування
Варшава, Республіка Польща**

**ФОРСАЙТ РОЗБУДОВИ УКРАЇНИ:
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ТАУПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІРИ**

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

30 травня 2024 року

Запоріжжя

2024

УДК [005+33+34+35+36+62+63](063)

Т 13

Рекомендовано рішенням Вченої Ради ТДАТУ (протокол №10 від 28 травня 2024 р.)

Форсайт розбудови України: економіко-правовий та управлінський виміри: *матеріали II міжнародної науково-практичної конференції (30 травня 2024 р.)* / Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Запоріжжя, 2024. 259с.

В збірці, за результатами науково-практичної конференції, розглянуті теоретичні та практичні питання соціальних, економічних, управлінських, правових, господарських основ розвитку суспільства, досліджено проблеми формування ефективної системи менеджменту, проаналізовано глобалізаційний вплив сучасних викликів на розвиток суспільства, обґрунтовані перспективи подальшого його розвитку.

Представлений матеріал буде цікавим для спеціалістів виробничих організацій, фінансових, банківських, промислових установ, освітніх закладів, науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

В авторській редакції. Редакція не несе відповідальності за зміст представлених робіт.

© ТДАТУ, 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету:

Кюрчев С. В. – д.т.н., професор, ректор Таврійського державного агротехнологічного університету ім. Дмитра Моторного

Заступники голови організаційного комітету:

Панченко А. І. – д.т.н., професор, проректор з наукової роботи, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Колокольчикова І. В. – д.е.н., професор, декан факультету економіки та бізнесу, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Плотніченко С. Р. – к.е.н., доцент, зав. кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного.

Члени організаційного комітету:

Нехай В. В. – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Міхал Роман – доктор економіки, професор кафедри туризму, соціальних комунікацій та консалтингу Варшавського університету природничих наук. Інститут економіки та фінансів. Департамент туризму, соціальної комунікації та консультування, Польща;

Ортіна Г. В. – д.н.держ.упр, професор, професор кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Пйотр Габрйончик – Ph.D., доцент Варшавського університету природничих наук. Інститут економіки та фінансів. Департамент туризму, соціальної комунікації та консультування, Республіка Польща;

Горбова Н. А. – к.п.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Розуменко С. М. – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Агєєва І. В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Кравець О. В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Вороніна Ю. Є. – к.н. держ. упр., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Єфіменко Л. М. – к.н. держ. упр., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Сидоров Я. О. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного.

Редакційна колегія:

Нехай В. В. – д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного (загальна редакція);

Плотніченко С. Р. – к.е.н., доцент, зав. кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Розуменко С. М. – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного.

ЗМІСТ

Секція № 1. Менеджмент

Ірина Агеєва	МЕНЕДЖМЕНТ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ В СФЕРІ ТУРИЗМУ	12
Валентин Власенко, Юлія Калатур	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ	15
Ірина Гречана, Денис Гусак, Роман Гриценко	УПРАВЛІННЯ ІМПОРТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ	20
Віктор Григоренко	СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В УКРАЇНІ	23
Вероніка Давиденко	ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ІНЖИНІРИНГ ПІДПРИЄМСТВА	26
Олександр Доновський	КАР'ЄРНЕ ЗРОСТАННЯ ЯК ЧИННИК МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ	30
Катерина Іщенко	УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА ОСНОВНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ	33
Шаміль Крутков	УПРАВЛІННЯ ЧАСОМ В МЕНЕДЖМЕНТІ	36
Марко Кудрін, Михайло Ломпей, Дмитро Архіпов	ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НА СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	39
Єлизавета Могуренко	ІТ-МЕНЕДЖМЕНТ В УКРАЇНІ У 2024 РОЦІ	42
Вікторія Нехай	МЕНЕДЖМЕНТ МИСЛИВСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	46
Кирило Петров	ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА	49
Оксана Полінкевич	СИСТЕМА ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	52
Ростислав Созанський	ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА	55

Владислав Хамідуллін, Дмитро Шульдінгер, Олена Мокієнко	ПОЄДНАННЯ ФУНКЦІЙ МАРКЕТИНГУ ТА КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	58
--	---	-----------

Секція № 2. Публічне управління та адміністрування

Євген Богословський	СОЦІАЛЬНО — ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ	63
Тетяна Булгакова	ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ АДМІНПОСЛУГ В УМОВАХ ВІЙНИ	65
Олексій Булгаков	РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	68
Юлія Вороніна	РОЛЬ ДЕРЖАВИ У ФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ТА СВІДОМОСТІ ГРОМАДЯН	74
Людмила Єфіменко	ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	77
Павло Кульчицький	МЕХАНІЗМИ ПРОЦЕСІВ РОЗРОБКИ І РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	80
Олег Кучер	SMART-СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ В УКРАЇНІ	85
Сергій Лаврінєнко	МАРКЕТИНГ ТЕРИТОРІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	92
Дмитро Лещенко	ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОЇ АГРЕСІЇ НА ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	95
Сергій Мороз	СУЧАСНИЙ МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ І ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА НА ОСНОВІ ПАРТНЕРСЬКИХ ВІДНОСИН	98
Ганна Ортіна	МОЛОДЬ ЯК НАЙЦІННІШИЙ ТА УНІКАЛЬНИЙ РЕСУРС РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ СПІЛЬНОТИ	101
Владислав Підлісний	МОТИВАЦІЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА В ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ	107
Олександр Саєнко	КАДРОВІ ПРОБЛЕМИ В ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ	113
Микита Сакун	ПОРТРЕТ СУЧАСНОГО КЕРІВНИКА ОРГАНУ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ	116

Альона Семенюк	ВПЛИВ ІІ НА МОДЕРНІЗАЦІЮ СЕКТОРУ ГРОМАДСЬКИХ ПОСЛУГ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ	122
Олексій Симоненко	РОЛЬ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ	126
Роман Федотов	ЗАПРОВАДЖЕННЯ РІЗНИХ ФОРМ ПРЯМОЇ ДЕМОКРАТІЇ У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ	129
Едгар Щербаков	МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ (МІСЦЕВОМУ) РІВНІ	132
Юлія Щур	ТЕХНОЛОГІЯ SMART-CITY В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	135

Секція № 3. Економіка

Олександра Кисловська	СУТНІСТЬ РИНКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	138
Оксана Лисак	ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРОБЛЕМИ, АДАПТАЦІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	141
Микита Пугач	ЗМІСТ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МОДЕЛІ П'ЯТИ СИЛ КОНКУРЕНЦІЇ ПОРТЕРА	145
Олександр Турський	МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ, ЕКОЛОГІЧНОЇ, ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	149

Секція № 4. Право

Віталій Безменов	ПРАВОВІ УМОВИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ В НОВІТНІХ УМОВАХ	152
Наталя Горбова	НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ	156
Наталя Горбова	КОНСТИТУЦІЙНІ МЕЖІ ТА ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	159

Яна Жданюк	ЗАВДАННЯ ТА ЗМІСТ СТАДІЇ ПІДГОТОВКИ СПРАВИ ДО СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ – ПІДГОТОВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ	163
Дмитро Каменський	ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗНИЩЕННЯ АБО ПОШКОДЖЕННЯ ОХОРОНЮВАНИХ ДЕРЖАВОЮ ТЕРИТОРІЙ ТА ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ: ТРЕНДИ ЗАКОНОТВОРЧОСТІ	165
Шаміль Шарафаддін Огли Крутков	УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	171
Данійл Лапочкін	ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЦИВІЛЬНИМ ЗАХИСТОМ НА ТЕРИТОРІАЛЬНОМУ РІВНІ	175
Руслана Половинкіна	ПРАВОВІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ ЄВІДНОВЛЕННЯ	179
Ярослав Сидоров	ЗНАЧНІ ПРАВОЧИНИ ТА ПРАВОЧИНИ ІЗ ЗАІНТЕРЕСОВАНІСТЮ ТОВ: АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ ОБМЕЖЕНЬ	182

Секція № 5. Туризм та готельно-ресторанна справа

Сергій Бордюжа	МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ	189
-----------------------	---	-----

Секція № 6. Підприємництво та біржова діяльність

Лариса Болтянська	РЕАЛІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	193
Аліна Водяницька	НОВІТНІ ТРЕНДИ АКТИВІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ	197
Павло Сніжко, Вадим Козка	ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ	200
Анастасія Фіріч	ВАЖЛИВІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІМІДЖЕЛОГІЇ ТА МІФОЛОГІЇ В РОЗВИТОК БІЗНЕСУ	203
Христина Чепеленко	ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ : ПОНЯТТЯ ТА КОМПОНЕНТИ	206

Секція № 7. Облік і оподаткування

Юлія Біла	ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ БІОМАСИ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	211
Анна Костякова	ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПРИ ПЕРЕХОДІ НА МСФЗ	213

Секція 8. Фінанси, банківська справа та страхування

Світлана Кучеркова	ФУНКЦІОНУВАННЯ ОТГ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ЇХ РОЗВИТКУ	218
Катерина Ниценко	ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	224
Анастасія Шкіндер	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ	227

Секція 9. Сільське господарство та агропереробна промисловість

Сергій Єрмаков, Павло Потапський, Сергій Олексійко	ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ НА ЕТАПАХ СТВОРЕННЯ ПЛАНТАЦІЙ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ВЕРБИ	230
Олександр Орманжи	УПРАВЛІННЯ ТВАРИННИЦТВОМ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ	236
Зоя Пустова, Наталія Пустова, Чеслав Новак	ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА У СВІТІ І УКРАЇНІ	239

Секція 10. Інженерія та технології

Володимир Дідур, Ольга В'юник	ЗАСТОСУВАННЯ КАСТОРОВОЇ ОЛІЇ В ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	243
----------------------------------	---	-----

Секція 11. Інструменти підтримки соціальної сфери

Альбіна Москаленко	ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЛІКУВАННЯ НА ЗАСАДАХ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	250
Альбіна Абубекерова	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УКРАЇНІ	254

звернення 25.05.2024).

8. Проект Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0). URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення 25.05.2024).

Павло Кульчицький, ст.гр. 11 МБ магістратури публічного управління та адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного,
Ганна Ортіна, д.н.держ.упр., професор кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

МЕХАНІЗМИ ПРОЦЕСІВ РОЗРОБКИ І РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Кількість проблем в регіонах та їх різна глибина і умови виникнення зумовлюють полівекторність локальних цілей економічної політики комплексного розвитку, їх завдань і сфер впливу. Це вимагає від органів місцевої влади постійного удосконалення механізмів їх раціонального об'єднання для скорішого узгодження термінів і ресурсів та забезпечення методичної координації при розробці рішень стосовно формування та реалізації економічної політики комплексного розвитку регіону. Особливістю економічної політики є те, що вона відрізняється від усіх інших політик своєю цільовою спрямованістю та більш обґрунтованим економічним забезпеченням, що обумовлює її кумулятивність і пріоритетність розробки в існуючому колі політик. Тому на рівні регіону усі окремі політики та їх економічні принципи і складові повинні розглядатись як частини єдиної економічної політики розвитку регіону, спрямованої на комплексне і стале забезпечення його динамічного розвитку, розширення і відтворення його економічного потенціалу.

Її розробка повинна передувати соціальній політиці, створюючи для неї

матеріальну базу для фінансування соціальних проектів та базуватись не на розподільчому характері ресурсів, що використовуються, а на їх економічній віддачі. Тому і заходи в ній повинні обиратись відповідно до пріоритетів ефективності і прибутковості, а не відповідною до місцевих вимог і потреб за кошти державного бюджету. Економічне зростання і підвищення добробуту населення в умовах ринкової економіки не може бути досягнуте без конкурентоспроможної структури господарства, без досягнення ефективності суспільного виробництва і забезпечення стрімкого зростання впливу місцевої і регіональної політики. Водночас не тільки держава повинна гарантувати громадянам соціальні стандарти їх життя, а й регіон повинен збільшувати можливості і консолідувати власні зусилля для задоволення потреб громадян, що проживають на його території, гармонізуючи темпи економічного і соціального розвитку збільшувати власну відповідальність влади перед населенням.

Велика кількість різноманітних концепцій, стратегій і програм розвитку, що діють в різних сферах, галузях і видах діяльності на території регіону, невиконання взятих обов'язків, транші, прямі і непрямі субсидії не створюють умови розвитку адміністративних і економічних важелів впливу ОМС на розвиток регіону, не роблять їх каталізатором інноваційних перетворень і ефективних суспільних змін.

Сьогодні головним вектором і інструментом розвитку регіонів стають внутрішні чинники і здатність регіонів до адаптації, до ефективних дій у стратегічних галузях і пріоритетних напрямках розвитку, необхідність формування результативної політики у форматі європейських стандартів розвитку. Для формування і реалізації регіональної економічної політики необхідний певний набір інститутів. До інституціональних впливових факторів в економіці регіону відносяться фактори, пов'язані з економічною і політичною ситуацією в країні, особливостями взаємодії формальних і неузгоджених інститутів. Не сприяють появі внутрішніх чинників саморозвитку, гармонійних норм і правил співпраці, система бюджетних обмежень, нераціональний розподіл власності, недосконалість законопроектів і нормотворчих документів, що приймаються владою та інші.

Органи місцевого самоврядування повинні стати реальними агентами, які забезпечують випереджальний розвиток усіх сфер і стати гарантом розвитку владних інноваційних технологій, проведення інституційних перетворень, реалізуючи власний набір інструментів і інституцій.

Економічний інститут місцевого самоврядування потребує

вдосконалення, ширшого запровадження внутрішніх інституційних і структурних перетворень в регіонах, врахування економічних факторів реалізації власних проектів розвитку, здійснення переходу на широке запровадження економічних принципів діяльності, опрацювання механізмів формування і реалізації регіональної політики. У їх складі:

- недопущення здійснення заходів, що зменшують або погіршують стан економічного потенціалу;

- принципи розподілу бюджетних коштів і стимулювання за результатами;

- адаптивність дій до процесів і норм європейського права.

Механізми реалізації економічної політики комплексного розвитку регіонів доповнені участю самих регіонів повинні спиратись на більш широкі повноваження органів місцевого самоврядування, заходи державної регіональної політики. Її поява і заснування об'єктивно було заохочено політикою регіоналізації і політичною децентралізацією влади в Україні. Планування, фінансування і регіоналізація державної політики вже здійснюється в самих регіонах, але на жаль вони практично не зачіпають зменшення внутрішніх диспропорцій їх розвитку і недостатньо спираються на власний потенціал. Збільшення повноважень і відповідальності на основі концепції реформування місцевого самоврядування уможливило і вмотивувало розробку власних економічних політик комплексного розвитку регіонів, роблячи ОМС справжніми господарями. Для забезпечення розробки ефективної і дієвої власної економічної політики регіонів нами визначено науково-методичне, організаційне і інституційне підґрунтя механізмів її розробки у внутрішньому регіональному просторі, через розробку і запровадження власних проектів розвитку. Це посилить роль, вплив і відповідальність ОМС за перебіг процесів економічного розвитку і створить реальне підґрунтя для соціального і інших видів розвитку. Для розробки Програм місцевого розвитку пропонується використовувати методологічні засади, запропоновані ЄС для підтримки інституційної спроможності України, та специфічні національні інструменти її розробки фінансування і реалізації. Стає очевидним, що шляхи і інструменти підвищення синхронності політик повинні знайти своє відображення у створенні механізмів і методологічних засад формування збалансованого розвитку регіону і розробленні відповідної кумулятивної стратегії управління її реалізацією. Це обумовлює необхідність розробки нових і перегляду науково-методичних підходів до розробки усіх видів політик розвитку регіону, посилення їх

спрямованості на горизонтальну інтеграцію, імплементацію їх в стратегії, програми і плани розвитку та створення системи місцевого горизонтально-функціонального управління.

Реальне утвердження в економічному житті адміністративно-територіальних одиниць економічної політики комплексного розвитку регіону як організуючого, регулюючого і контролюючого інструменту розвитку буде залежати від забезпечення взаємозв'язку і сумісності цілей господарюючих суб'єктів і усіх зацікавлених сторін і учасників регіонально-приватного партнерства, вибору ефективних моделей співробітництва в діапазоні конкретних проектів і спроможності ОМС до ефективної організації і управління процесами розвитку.

Об'єднання економічних складових політик і стратегій розвитку, що існують на території регіону в єдину політику комплексного розвитку повинно охоплювати якомога більшу кількість сфер й умов життєдіяльності регіону, узгоджувати, об'єднувати спільні суспільні цілі розвитку через призму розробки загальних сценаріїв та шляхів їх досягнення.

Узагальнення сукупності політик дозволить сфокусувати економічну діяльність на підтримку дослідницької, організаційної, фінансової діяльності, забезпечення реалізації інших видів, конкретизацію і поліпшення існуючих умов урахування і відображення політик в стратегіях і планах функціонального розвитку територій, створить умови обґрунтування нових альтернатив об'єднання регіональних ресурсів і їх спільного корпоративного використання.

Зазначене дозволяє стверджувати, що економічні системи регіонів і політики їх комплексного розвитку повинні стати системоутворюючим та інтегрованим чинником і зайняти передуюче місце в структурі державної регіональної політики України, це обумовлюється здатністю економічної політики до формування, збільшення і розширення економічного потенціалу регіонів за рахунок інтеграції розвитку усіх видів суспільної діяльності з використанням економічних критеріїв доцільності обраних напрямів розвитку.

Інші види політик, що розробляються і діють на території регіону повинні групуватись навколо неї, бути з нею взаємопов'язаними і взаємообумовленими.

Економічна політика консолідує ресурси регіону, формує сукупність економічних, правових та організаційних механізмів, спрямованих на гармонізацію економічних інтересів суб'єктів господарювання за усіма

видами діяльності в регіоні. Запровадження і виконання цілей політики створює умови для раціонального використання спільних місцевих ресурсів, враховуючи, що кожна з локально розроблених політик ставить за мету тільки більш ефективного досягнення поставлених цілей у сфері свого впливу, не звертаючи увагу на інші. Водночас, економічна політика комплексного розвитку регіону не допускає протиріч з іншими політиками і з їхніми інтересами.

Взаємозв'язок економічної політики комплексного розвитку регіону з усіма іншими видами політик відображається у вимогах до їхнього відбору і встановленні економічних характеристик розвитку, які вони забезпечують. Останні будуть відображати економічне значення кожної галузі чи виду діяльності для регіону та ілюструвати безпосередній вплив на економічне зростання.

При побудові процесу розробки економічної політики комплексного розвитку регіону акцент повинен робитися на максимальній інтеграції місій усіх політик, їх цілей, завдань, ресурсів, організаційних форм та процесів, на створенні системи безперервної системної комунікативної взаємодії і створення умов для злагодженої діяльності щодо їх обґрунтування і сконцентрованості навколо економічних та інших видів зростання регіону.

Для того, щоб правильно спрямувати економічний потенціал і ресурсні можливості, інформаційно-комунікативні ресурси в рамках узгодження, прийняття та реалізації власної регіональної політики інституційна система регіонів повинна бути успішною і стійкою. Це стосується відносин між центральними рівнями і регіональними (місцевими) органами влади, між господарюючими суб'єктами і владою.

Головним органом центральної влади, що відповідає за розробку і реалізацію державної регіональної політики, політики у сфері розвитку місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою є Міністерство регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства. У вересні 2012 р. була створена міжвідомча координаційна комісія з питань регіонального розвитку [1]. Вона мала забезпечувати координацію центральних органів виконавчої влади, регіональної та місцевої влади та Асоціацій, чий повноваження та політика впливають на певні аспекти розвитку. Істотно, в залежності від пріоритетів і цілей Державної політики коло основних інституційних партнерів змінюється чи доповнюється на усіх рівнях (центральному, регіональному та місцевому).

Для обґрунтування, узгодження і відбору заходів розвитку регіону

необхідно використовувати виважені економічні показники, важелі і регулятори і виважені показники зниження ресурсоемності ВРП або обсягу реалізованої продукції, співвідношення рівнів витрат і очікуваних результатів, показники збалансованості темпів досягнення показників економічного зростання з темпами зростання витрат на їх забезпечення; зростання факторної продуктивності, показники підвищення ефективності використання ресурсів; показники раціональності структурних трансформацій; показники розширеного відтворення та інші специфічні показники розвитку.

В залежності від результатів оцінювання розвитку регіону обираються відповідні стратегії – стратегія розширення, стратегія диверсифікації, стратегія зменшення ліквідності, стратегія ефективних видів діяльності та інші, які ще на стадії їх розробок повинні цілеспрямовуватись на дії і відповідальність влади за очікувані результати збалансованого і комплексного розвитку економічних потенціалів регіонів.

Започаткування ОМС важелів економічного впливу на розвиток потенціалу регіону на стадії розробки економічної політики комплексного розвитку, стратегій, планів і проектів її реалізації буде сприяти появі принципово нової форми взаємодії влади з господарюючими суб'єктами, підприємницькими структурами та населенням.

Найбільша роль у системі ознак, які характеризують демократичну правову державу, належить публічній службі.

Список використаних джерел

1. Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування : Монографія. Київ: МАУП, 2020. 432 с.
2. Лановик Б. Д., Лазарович М. В. Економічна історія : курс лекцій. Київ: Вікар, 2016. 405.
3. Ортіна Г. В, Трусова Н. В. Управління безпекою особистості як парадигма сталого розвитку гендерно-орієнтованого бюджетування // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки). 2023. № 2(48). С. 31-37.5.
4. Ортіна Г. В. Закономірності економічної нестабільності в умовах четвертої інформаційної революції. *Вісник національного університету цивільного захисту України*. Харків, 2021. №. 2 (15). С. 32–43.

Наукове видання

**ФОРСАЙТ РОЗБУДОВИ УКРАЇНИ:
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІРИ**

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

30 травня 2024 року

м. Запоріжжя

Головний редактор - **Нехай В. В.**, д. е. н., професор, кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

Редакційна колегія:

Плотніченко С. Р. – к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного;

Розуменко С. М. – к.е.н., доцент кафедри менеджменту та публічного адміністрування, Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

Електронне видання

Формат 60*84/16

Умовні друковані аркуші: 12,8

